

RESULTATEN FRÅN ENKÄTEN KOMMUN-METSO BLIR KLARA

Kommunerna är intresserade av att öka mångfalden i sina rekreations- och friluftsskogar. De efterlyser ändå mera anvisningar och utbildning för att kunna beakta mångfalden i skogarna. Kommunerna har aktivt kartlagt de värdefulla livsmiljöer och viktiga strukturella drag som ingår i METSO-programmet.

Enligt kommunerna är det viktigt att man tar i bruk ekonomiska och samhällliga incitament för främjandet av naturens mångfald i de kommunala skogarna. Var femte kommun som besvarat enkäten har som mål att öka andelen skyddade skogar under de kommande åren och var tredje vill öka andelen frilufts- och rekreationsskogar.

Enkäten hjälper arbetsgruppen

Uppgifterna bygger på den kommunenkät som skickades till alla kommuner i METSO-området. Enkäten gav värdefull utgångsinformation för den s.k. Kommun-METSO -arbetsgruppen som tillsattes av miljöministeriet för ett år sedan. I arbetsgruppen utreds vilka möjligheter kommunernas rekreations- och friluftsskogar och statens strövområden har för tryggheten av mångfalden. Kommun-METSO -arbetsgruppens mandatperiod fortgår fram till årets slut. Arbetsgruppen avger en mellanrapport under sommaren.

Andelen skyddade skogar har ökat i kommunerna

Nästan varje kommun (99 %) i METSO-området äger skog. Över hälften av de kommunala skogarna är ekonomiskogar, en dryg tredjedel frilufts- och rekreationsskogar och 5 % skyddade skogar. Andelen skyddade skogar har ökat under de senaste åren. År 2000 var 1,5 % av skogarna i Finlands samtliga kommuner skyddade. Var tredje kommun i METSO-området har som mål att öka andelen frilufts- och rekreationsskogar under de kommande åren och var femte ämnar öka andelen skyddade skogar (bild 1).

Markanvändningsplaneringen påskyndar kartläggningen av naturvärden

Över hälften av de kommuner som besvarat enkäten (55-85 %) har kartlagt strukturella drag inom mång-

ERIKI ONSAMEN

frilufts- och rekreationsskogarna har också en betydelsefull uppgift inom miljöfostran. Hackspetten har mejslat fram bohålor i en bergstall i Ekenäs.

falden, såsom murket och förbränt trä, hotade arter samt värdefulla livsmiljöer enligt skogslagen (10 §) i sina skogar (bild 2). Kartläggningen omfattar hela

Mål	Delmål och metoder
1. Utvecklande av planläggningen	Enhetliga skogsområden
	Ekologiska nätverk
2. Utvecklande av skogsplaneringen	Interaktiv planering mellan olika aktörer
	Differentiering av ekonomiskogor och friluftsskogor
	Enhetliga klassificeringar som gäller prioriterad användning och skötsel av kommunala skogor
	Områden som inte omfattas av skötseln avgränsas i planerna och terrängen
	Kartläggning av värdefulla naturobjekt
3. Utvecklande av skogsvården	Alltför omfattande skötsel och prydlighet undviks på de ställen där säkerheten inte äventyras
	Murkna träd får stå kvar och fallna träd sparas
	Restaurering
	Ädla träd, blandskogor och skogor med mångsidig flora och fauna gynnas
	Skogor med blandad åldersstruktur gynnas
	Skyddsbuskage lämnas kvar
4. Skydd av känsliga objekt	Begränsad rörlighet på känsliga objekt och utanför vandringslederna
5. Motivera till miljövard	Ekonomiska incitament. T.ex. kostnader för vård av miljön och minskad avkastning bör omfattas av KEMERA-finansiering
6. Större yrkeskunskap	Mer information, anvisningar och utbildning om identifiering av värdefulla naturobjekt och om skötselmetoder för bevarandet av rekreations- och naturvärden
	Förmedling av forskningsrön till genomförarnivån
7. Information och attitydfostran	Påverka invånarnas, de skogsvårdsansvarigas och de kommunala beslutsfattarnas attityder och öka informationen
8. Förbättra kommunens interna samarbete och informationsutbyte	Mellan planläggare och andra som arbetar i naturen
	Utnyttja sam användningen av geografisk information

Kommunernas förslag till metoder för främjande av mångfalden i kommunala skogor.

eller en del av skogsområdet i de kommuner som besvarat enkäten.

Däremot har kommunerna i något mindre utsträckning kartlagt de ur mångfaldssynpunkt värdefulla livsmiljöer, moskogor med ett stort inslag av död ved, skogskärr och lundar som definieras i METSO-programmet (bild 3). Av kommunerna har 54-67 % kartlagt skogskärr och lundarna. Jämfört med andra kartläggningar är resultatet överraskande lågt eftersom avgränsningen av skogskärr och lundar ingår i den normala skogsbruksplaneringen.

Allt som allt har kommunerna aktivt kartlagt sina ekonomi-, friluftss- och rekreationskogor samt skyddade skogor. Detta förklaras delvis med att dessa bakgrundsoppgifter behövs i planlägningsprocesserna. Med enkätens hjälp kunde man dock inte klarlägga hur exakt och sakkunnigt kartläggningarna har utförts.

Ekonomiska incitament till kommunerna är viktiga för främjandet av mångfalden

Merparten (ca 80 %) av kommunerna anser det vara viktigt att man tar i bruk ekonomiska incitament för

tryggandet av mångfalden i såväl kommunala ekonomiskogor, friluftss- och rekreationskogor som i skyddade skogor. Ersättningen skulle baseras på mindre avkastning och högre kostnader för miljövard - exempelvis restaurering (tabell ovan).

Strategiska grönområdesprogram blir vanligare

De flesta kommunala skogarna (84 %) i METSO-området har en skogsvårdsplan. Planeringens omfattning och nivå varierar dock. Vissa kommuner har endast en plan för ekonomiskogarna. Bara runt hälften av METSO-områdets kommuner har delat in sina skogor i olika skogsanvändningsklasser enligt primär användning och läge, t.ex. ekonomiskogor, friluftsskogor, skyddade skogor etc.

En dryg femtedel av kommunerna har också utarbetat ett grönområdesprogram på strategisk nivå. Ett grönområdesprogram slår fast principerna för planering och vård samt prioriterade områden för utvecklingen under de följande tio åren. Den strategiska planeringen blir allt vanligare. År 2000 hade

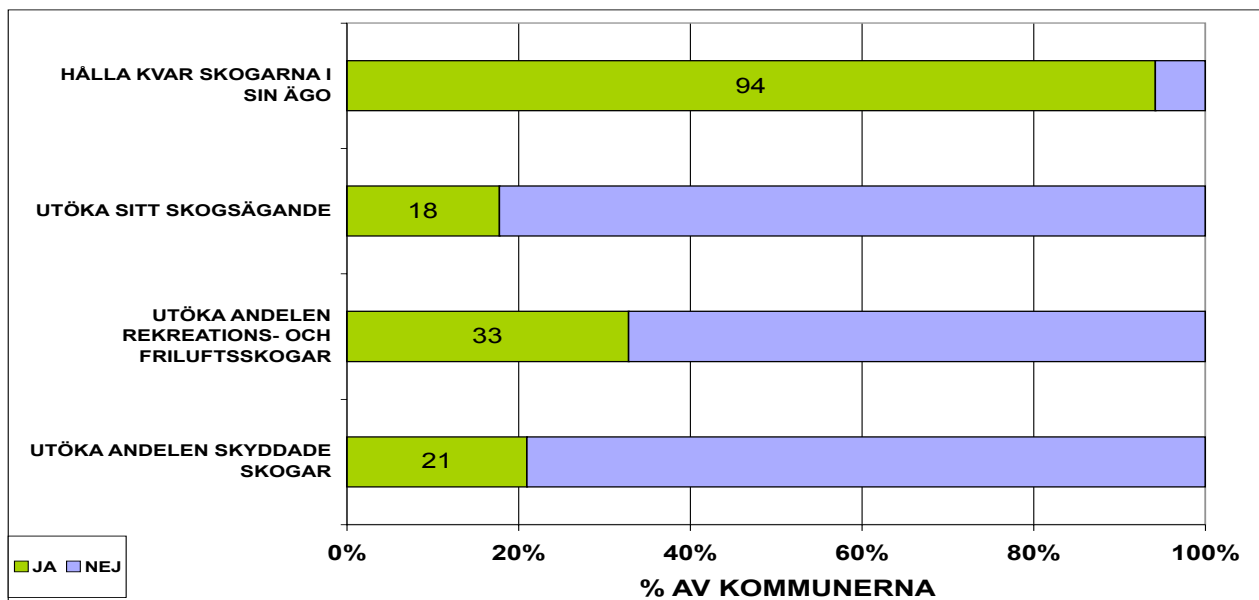

Bild 1. De kommande årens mål för skogsägandet i kommunerna på METSO-området.

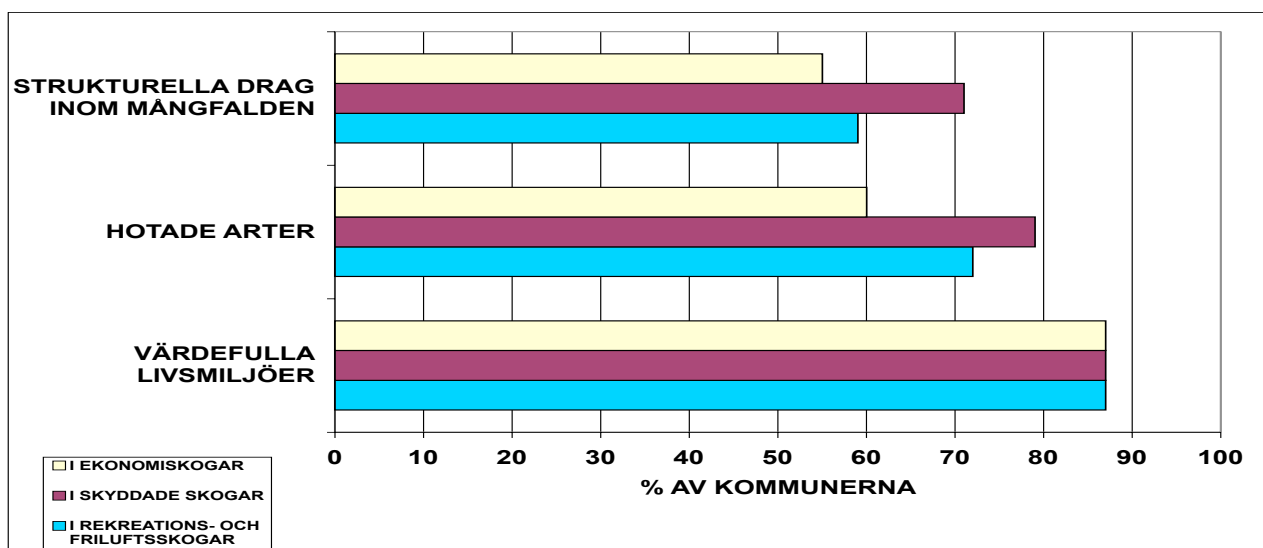

Bild 2. Kartlagda naturvärden i de kommunala skogarna på METSO-området. Kartläggningen omfattar hela skogsområdet eller en del av det.

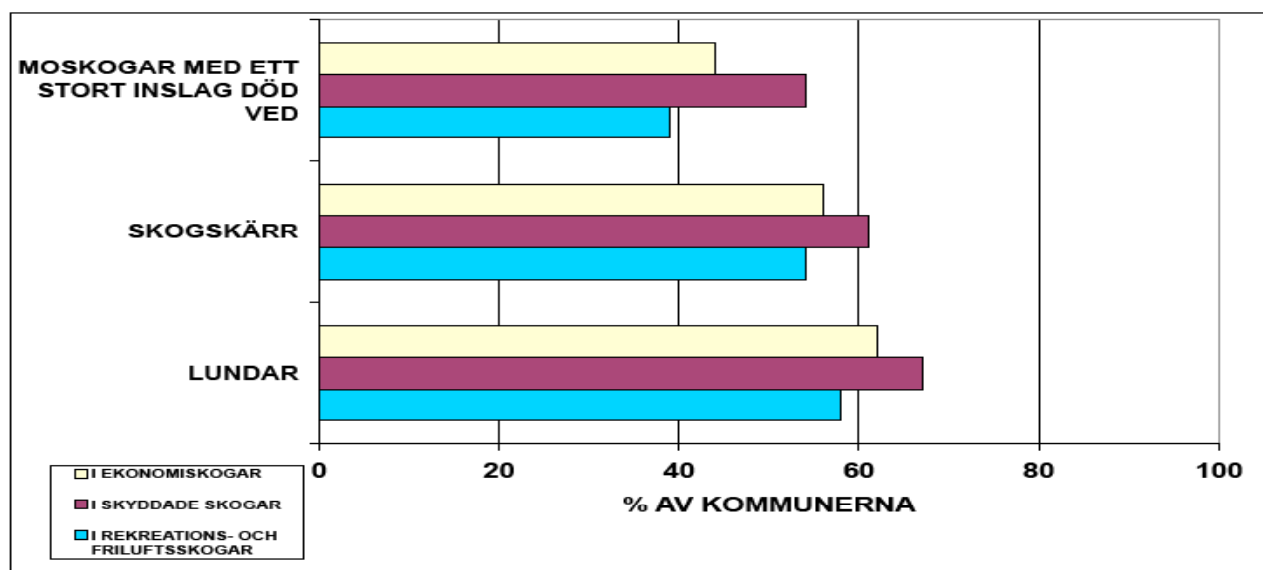

Bild 3. Kartlagda livsmiljöer som är viktiga för mångfalden i de kommunala skogarna på METSO-området. Kartläggningen omfattar hela skogsområdet eller en del av det.

ERIKI OLSAHEI

Skogskärr definieras som en värdefull livsmiljö i METSO-programmet. Kabbleka höjer objektets landskapsvärde och murknande björk ökar mångfalden.

bara 6 % av kommunerna gjort upp ett strategiskt grönområdesprogram för sina skogsområden.

Interaktiv skogsplanering lyfter fram användarnas behov

Interaktiv planering av kommunala skogar har blivit avsevärt vanligare under de senaste åren. Med interaktiv planering avses att lokala invånare och användare av området får delta i skogsplaneringen. På detta sätt försöker man ta hänsyn till användarnas behov och lösa lokala problem och konflikter. År 2000

tillämpade bara var femte kommun interaktiv planering av sina skogsområden. Numera använder sig 60 % av METSO-områdets kommuner av interaktiva planeringsmetoder. Av de kommuner som besvarat enkäten arrangerar 37 % möten för allmänheten, 27 % bjuder in invånare och intressenter till planeringsgrupperna och 13 % frågar skriftligen vilka förväntningar och önskemål invånarna har. Internet har blivit ett allt vanligare verktyg för interaktion. - (Original text: Irja Löfström, redaktionell editering: Ahti Kotisaari).

Viktiga METSO-datum:

- 31.5.2006 Lojotraktens MetsäVasus utfärd
- 24.8.2006 Från havets botten till djup skog ordnar en utfärd i Haukipudas
- 4.-6.9.2006 MOSSes slutseminarium i Hanholmen

Ytterligare information:

Irja Löfström, metsäntutkimuslaitos, p. 0102112418, irja.lofstrom@metla.fi

Jukka-Pekka Flander, YM, p. 09-160 39333, jukka-pekka.flander@ymparisto.fi

Marjukka Mähönen, MMM, p. 09-16054626, marjukka.mahonen@mmm.fi

METSO-programmets web-sidor www.mmm.fi/metso eller www.ymparisto.fi/metso